

Τι σημαίνει «μαθητές με διαφορετικές ανάγκες»

Σε αυτή την ενότητα, ο όρος «μαθητές διαφορετικών καταβολών» περιλαμβάνει ενήλικες που ενδέχεται:

- Να είναι μετανάστες, πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο.
- Μιλούν πολλές γλώσσες ή καμία από τη γλώσσα της χώρας υποδοχής.
- Να έχουν χαμηλό ή μικτό επίπεδο αλφαριθμητισμού.
- Να έχουν αναπηρίες (ορατές, αόρατες, γνωστικές, αισθητηριακές).
- Να έχουν ιστορικό τραυματικών εμπειριών.
- Να εργάζονται με ακανόνιστα ωράρια ή να αντιμετωπίζουν ασταθείς συνθήκες διαβίωσης.
- Προτιμούν την οπτική, ακουστική, κιναισθητική ή πολυτροπική μάθηση.

Βασικές αρχές της ενσωματωτικής μάθησης

Η συμπεριληπτική μάθηση σημαίνει:

- Σχεδιασμός περιεχομένου έτσι ώστε όλοι να μπορούν να μάθουν, ανεξάρτητα από τη γλώσσα, τον πολιτισμό, τις ικανότητες ή το επίπεδο αλφαριθμητισμού τους.
- Δημιουργία υλικού που είναι σαφές, ευέλικτο, ελκυστικό και σεβαστό.
- Πρόβλεψη των εμποδίων πριν αυτά προκύψουν.
- Προσφορά πολλαπλών τρόπων παρουσίασης και συμμετοχής.

Παρανόηση έναντι πραγματικότητας

- ✗ Μύθος: Η συμπεριληπτική μάθηση σημαίνει απλοποίηση των πάντων.
- ✓ Πραγματικότητα: Η συμπεριληπτική μάθηση σημαίνει να καθιστούμε την πορεία πιο σαφή, όχι να μειώνουμε το βάθος.
Ενισχύει την κατανόηση χωρίς να μειώνει τον πλούτο του περιεχομένου.

Καθολική Σχεδίαση για τη Μάθηση (UDL)

Το UDL είναι ένα πλαίσιο που βοηθά τους εκπαιδευτικούς να σχεδιάζουν προσβάσιμα μαθησιακά περιβάλλοντα. Τρεις βασικές αρχές:

1. Εμπλοκή – Πώς παρακινούνται οι μαθητές.
2. Αναπαράσταση – Πώς παρουσιάζεται το περιεχόμενο.
3. Δράση και έκφραση – Πώς οι μαθητές δείχνουν τι γνωρίζουν.

Το UDL είναι προληπτικό, όχι αντιδραστικό.

Αρχή 1 της **UDL**: Εμπλοκή

Οι μαθητές συμμετέχουν καλύτερα όταν έχουν:

- Επιλογή δραστηριοτήτων.
- Συνεργασία με τους συμμαθητές.
- Ασφαλείς χώρους για λάθη.
- Σχετικά και κατανοητά παραδείγματα.
- Προβλέψιμη δομή και ρυθμό.

Αρχή 2 της **UDL**: Αναπαράσταση

Παρουσίαση των πληροφοριών σε πολλαπλές μορφές:

- Σαφές κείμενο με απλή γλώσσα.
- Διαγράμματα που απεικονίζουν βασικές ιδέες.
- Εικόνες που απεικονίζουν έννοιες.
- Σύντομα βίντεο.
- Ηχητικές εξηγήσεις.
- Δίγλωσσα γλωσσάρια.

Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τους πολύγλωσσους μαθητές, τους μαθητές με χαμηλό επίπεδο αλφαριθμητισμού και τους μαθητές που βρίσκονται υπό πίεση.

Αρχή 3 της **UDL**: Δράση και έκφραση

Δώστε τη δυνατότητα στους μαθητές να επιδείξουν τις γνώσεις τους με διαφορετικούς τρόπους:

- Προφορική εξήγηση.
- Οπτικό διάγραμμα.
- Παιχνίδι ρόλων.
- Γραπτή περίληψη.
- Ηχογραφημένο μήνυμα.
- Ομαδική παρουσίαση.

Αυτό μειώνει την πίεση όσον αφορά τη γραμματική και τη γλώσσα.

Γιατί η πολιτισμική ευαισθησία έχει σημασία

Το περιεχόμενο που ανταποκρίνεται στις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες πρέπει:

- Να αποφεύγει τα στερεότυπα.
- Να περιλαμβάνει ποικίλα πρόσωπα και καταστάσεις.
- Να χρησιμοποιεί παραδείγματα σχετικά με τις εμπειρίες των μαθητών.
- Να αναγνωρίζει τις διαφορές στους τρόπους επικοινωνίας.
- Να προσαρμόζει τις μεταφορές και τα σύμβολα (ορισμένα μπορεί να μην μεταφράζονται πολιτισμικά).

Διδασκαλία με γνώμονα το τραύμα

Πολλοί μαθητές μετανάστες αντιμετωπίζουν:

- Απώλεια.
- Εκτοπισμό.
- Αβεβαιότητα.
- Βία.
- Οικογενειακή απομάκρυνση.

έτσι ώστε:

- Αποφεύγει εικόνες που προκαλούν έντονα συναισθήματα.
- Να αποφεύγονται οι γραφικές περιγραφές.
- Χρησιμοποιούν ουδέτερο, ενθαρρυντικό τόνο.
- Να παρέχονται διαλείμματα.
- Να επιτρέπει την αποχώρηση.

Το περιεχόμενο πρέπει να σχεδιαστεί

Προσβασιμότητα σε ψηφιακά περιβάλλοντα

Δημιουργήστε προσβάσιμο υλικό μέσω:

- Κείμενο με υψηλή αντίθεση.
- Μεγάλες, ευανάγνωστες γραμματοσειρές (τουλάχιστον 14–16 pt)
- Υπότιτλους για βίντεο.
- Εναλλακτικό κείμενο για εικόνες.
- Αποφύγετε τις πολύ πυκνές παραγράφους.
- Απλή πλοήγηση.

Οδηγίες για τη χρήση γλώσσας χωρίς διακρίσεις

Χρήση:

- Σύντομες προτάσεις.
- Κοινό λεξιλόγιο.
- Συγκεκριμένα παραδείγματα.
- Μία ιδέα ανά πρόταση.
- Οδηγίες βήμα προς βήμα.
- Γλωσσάρια για βασικούς όρους.

Αποφύγετε τις ιδιωματικές εκφράσεις, τις μεταφορές και τις εκφράσεις που σχετίζονται με συγκεκριμένη κουλτούρα, εκτός αν εξηγούνται.

Ενοτητα 3 — γιατί είναι σημαντικό στην εκπαίδευση για την ψυχική υγεία

Προκλήσεις στην εκπαίδευση για την ψυχική υγεία των μεταναστών

Οι μαθητές ενδέχεται να βιώνουν:

- Ντροπή σχετικά με την ψυχική υγεία.
- Στίγμα στην κουλτούρα τους.
- Δυσκολία στην ονομασία των συναισθημάτων.
- Έλλειψη λεξιλογίου.
- Άγχος στην τάξη.
- Δυσπιστία απέναντι στις αρχές.

Ο σχεδιασμός χωρίς αποκλεισμούς μειώνει αυτά τα εμπόδια.

Γιατί η προσαρμογή είναι απαραίτητη

Προσαρμοσμένο υλικό:

- Μειώνουν τη γνωστική υπερφόρτωση.
- Βελτιώνουν την απομνημόνευση.
- Κάνουν τις αφηρημένες έννοιες πιο συγκεκριμένες.
- Προάγουν την ψυχολογική ασφάλεια.
- Ενθαρρύνουν τη συμμετοχή.
- Υποστηρίζετε τη ρύθμιση των συναισθημάτων (σαφήνεια = λιγότερο άγχος).

Στοιχεία της παιδείας για την ψυχική υγεία

Το περιεχόμενο χωρίς αποκλεισμούς υποστηρίζει την κατανόηση των:

- Συναισθήματα.
- Του άγχους.
- Στρατηγικές αντιμετώπισης.
- Συστήματα υποστήριξης.
- Συμπεριφορές αναζήτησης βοήθειας.

Με προσαρμοσμένο περιεχόμενο, οι μαθητές αποκτούν εργαλεία για την καθημερινή τους ζωή.

Επίδραση του σαφούς οπτικού σχεδιασμού

Ο σαφής σχεδιασμός βελτιώνει:

- Την συγκέντρωση.
- Την ταχύτητα επεξεργασίας.
- Τη μνήμη.
- Την αυτοπεποίθηση.

Παραδείγματα:

- Χρησιμοποιήστε εικονίδια για να απεικονίσετε συναισθήματα.
- Χρησιμοποιήστε διαγράμματα ακολουθίας για να εξηγήσετε τα βήματα ρύθμισης.

Αναπαράσταση και εμπιστοσύνη

Οι μαθητές συμμετέχουν περισσότερο όταν βλέπουν:

- Άτομα που τους μοιάζουν.
- Καταστάσεις παρόμοιες με τις δικές τους.
- Πολύγλωσσα παραδείγματα.
- Απεικονίσεις που δείχνουν σεβασμό.

Η αναπαράσταση αυξάνει την εμπιστοσύνη και μειώνει την απόσταση.

Ενδυνάμωση των μαθητών

Το περιεχόμενο χωρίς αποκλεισμούς επιτρέπει στους μαθητές:

- Επιλέγουν τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν.
- Να ελέγχουν τον ρυθμό τους.
- Να εκφράζονται χωρίς πίεση.
- Να φέρνουν τις δικές τους πολιτισμικές προοπτικές.
- Να συμμετέχουν στη μάθηση μεταξύ ομοτίμων.
- Να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση.